

Krise, která může položit vládu, ukazuje Vitásková. S energiemi bude ještě horko

- CZ24 News | 22. července 2023

ČESKO: Bývalá šéfka Energetického regulačního úřadu Alena Vitásková se v rozhovoru pro Radio Universum vyjádřila k mnoha tématům týkajícím se energetiky, energií, zastropování jejich cen či možného odchodu z lipské burzy. Blaho občanů je podle ní vládě lhostejné, jak ukazuje právě situace v energetice. Energetická krize prý zdaleka není u konce, a má potenciál vyvolat takovou nespokojenost lidí, že by mohla padnout vláda, a byly by předčasné volby. V ohrožení může být i samotná EU.

S energetikou to podle Vitáskové v celé Evropě začalo jít z kopce pod německou taktovkou již před dvaceti lety. Výsledkem je turbulentní vývoj cen energií, a do budoucna hrozí v této oblasti i její fatální nedostatek.

Kritizovala i chování české vlády a to, jak se se situací v energetice vyrovnává. Výmluvy na ukrajinskou válku nebo na nutnost dodržovat jednotná evropská pravidla, shledává Vitásková prázdnými.

V rámci **rozhovoru pro Rádio Universum** řekla i co si myslí o možném odchodu z tolik zmiňované lipské burzy, která nám podle mnoha prohlášení našich vládních představitelů zdražovala v době krize energie.

„V té době jsme skutečně mohli z této burzy odejít, dokonce jsme to v našem návrhu v roce 2021 a 2022 jako jeden bod – ‚odchod z lipské burzy‘ – navrhovali. Takže to nebylo nic nového, a z lipské burzy jsme skutečně mohli odejít. Když můžu někde vstoupit, musím umět i odejít,“ sdělila moderátorce Martině Kociánové s tím, že by nám to ale Němci nedovolili, protože potřebovali naši energii na burze.

Německo je dnes podle bývalé šéfky ERU nejsilnější ekonomika v Evropě, možná i ve světě.

„Ale to ještě neznamená, že bychom měli být vazalové. To ještě neznamená, že bychom si neměli některé věci, které potřebujeme, pro nás vydobýt, a to byla oblast kolem energetiky, ale my jsme klidně dovolili, aby to pokračovalo dál. Pak byla fáze, že jsme se vymlouvali na minoritní akcionáře, a do jisté míry se burza a minoritní akcionáři stali zaklínadlem, proč stát, který má jako akcionář 70 procent ČEZu, nemůže nic udělat, což není pravda,“ sdělila dále s tím, že stát jako majoritní akcionář neměl dovolit tak vysoké ceny elektřiny a pokračování obchodování na burze. A měl zastavit vyplácení dividend, a malí akcionáři by se přizpůsobili.



Co podle Vitáskové měli dělat politici a co navrhovala ona?

„Když se ptáte: Co měli udělat v energetice nebo co jsme navrhovali jako platforma Energie není luxusní zboží, tak tam bylo asi osm bodů. Přesně si je všechny nepamatuji, ale třeba odchod od lipské burzy tam určitě byl. A také zastropování cen, ale ne tak, jak to potom udělala vláda, takže jsme do jisté míry požadovali regulaci cen pro domácnosti. Ale říkalo se, že to je proti evropským pravidlům, že to nejde,“ posteskla si.

„Ale co měli udělat třeba v oblasti elektrické energie? Jako majoritní akcionář neměli připustit, abychom nakupovali tak drahou energii. Neměli připustit, aby se dál obchodovalo na burze. Říkali, že tam byli minoritní akcionáři a že by se zlobili,“ poukázala Vitásková na argumentaci vlády ohledně znárodnění ČEZ a zmínila, že i s minoritními akcionáři se dá jednat.

„Slováci s minoritními akcionáři jednali, a nakonec se dohodli,“ zkritizovala neochotu vlády a zmínila další okolnost.

„Když to ještě doplníme, tak vyplatí členům představenstva desetimilionové odměny, což musí schvalovat dozorčí rada, což je stát, nemohou si to vyplatit sami. Takže se na jedné straně spotřebitelé dostávají do situace, že nemají na elektrickou energii, od státu dostávají příspěvek a na druhé straně stát řekne: A tady má ještě vedení ČEZu, které to udělalo tak bezvadně, deset milionů jednotlivým členům. Takže je to divná hra, a myslím, že tomu mnozí občané rozumí, že ČEZ je chráněncem politiků,“ nebrala si servítky Alena Vitásková.

Na poznámku moderátorky, že když se někteří lidé tehdy bouřili a šli na náměstí, tak byli uráženi, odpověděla, že je to bohužel smutný výsledek.

„Místo, aby se politici zamysleli, proč tam ti lidé jsou, a co vlastně chtějí, místo aby se o tom diskutovalo, tak se jim začnou vysmívat, začnou je urážet, a některé začnou trestně stíhat, aby odradili nebo zastrašili ostatní. Takže to je opravdu smutný průběh našich posledních měsíců a možná let,“ bilancovala současné vládní působení a dodala, že energetická krize není u konce, a má potenciál vyvolat takovou nespokojenost lidí, že by mohla padnout vláda, a byly by předčasné volby.

„Má tedy ta energetická krize takový potenciál, že by mohla ohrozit politický systém u nás, jak se obával ministr Blažek,“ zeptala se moderátorka Kociánová.

„Myslím, že ministr Blažek se obával velmi, velmi oprávněně, a úplně přesně popsal, jaký dopad to

může mít, jak může dojít k pádu vlády. Protože to by znamenalo pád vlády, a pád vlády by znamenal předčasné volby. Věřme, že by šlo o předčasné volby, nebo o překlennovací období úřednické vlády, a následně předčasné volby, a že by nedošlo k chaosu, který by byl srovnáván s anarchií a s tím, že by mohlo dojít k nějakým větším, nechci říct k Majdanu, ale nějakým větším nespokojenostem, než které dneska dokážeme zaznamenat. Takže já jsem přesvědčena, že pan ministr Blažek, který je z vnitřku politické scény, vlády, si plně uvědomoval, že to skutečně může otrást systémem," souhlasila Vitásková, která si navíc myslí, že tato napjatá energetická situace má potenciál ohrozit i samotnou Evropskou unii.

„Samozřejmě že má. Protože nedostatek energií, nebo jejich vysoká cena, vede k tomu, že Evropská unie a státy Evropské unie se mohou dostat na úplný chvost hospodářství v celém světě, protože východní, asijská část světa, včetně zemí, které se spojují do BRICSu, půjdou úplně jiným tempem, a v jiných cenových relacích těchto zdrojů, než to bude v Evropě. Takže to skutečně může ohrozit celý systém v Evropě otřesem, který bychom opravdu asi nikdo z nás nechtěli.

A co na to vláda? Dělá podle Aleny Vitáskové odpovídající kroky?

„Já jsem si toho nevšimla," konstatovala s tím, že celá vláda velmi silně odstoupila od svého programu a lidé by se měli zamyslet, jestli vůbec ještě má mít důvěru občanů, kteří je zvolili, protože velká část jejich volebních slibů, a jejich volebního programu, je vlastně v rozporu s připravovanými balíčky, ať už se to týká daní, důchodové reformy, daní z nemovitostí občanů, firem.

Řeč samozřejmě přišla i na ukrajinsko-ruský konflikt.

„Na Ukrajině probíhá konflikt, který nemá obdoby, a mně je nesmírně líto obyčejných lidí na obou stranách, nikdo z nich si určitě takový konflikt nepřál, a ani ho nechce," začala Vitásková, ale pak už opět akcentovala energetický dopad zmíněného konfliktu.

„Stále tam (na Ukrajinu) sice proudí ropa ropovodem Družba, a dokonce tam byly dodávány v nějakém množství i dodávky plynu do Evropy, ale i systémy, do kterých i bývalé Československo investovalo nemalé finance, protože to stálo miliardy, se přestávají využívat. A to je pak na zamyšlenou, proč se tímto směrem jde. Protože jsou to pseudodemokratické názory a ega politiků, kteří vůbec nemají zájem na tom, aby jejich národy prosperovaly a aby mohly využívat energie, které byly pro nás dostupné."

Tématem se stala i likvidace plynovodu Nord Stream II.

„Kolem toho se sdělilo mnoho informací. Nechci být označena za dezinformátora, protože dneska se nedozvíte pravdu ani z jedné, ani z druhé strany, nemůžete na tom stavět, ale určitě tuto sabotáž neudělali ti, kteří do toho investovali, to by byli hloupí," má jasno bývalá předsedkyně ERÚ.



Naprosto zásadní je ale podle Vitáskové zprovoznění nového plynovodu Síla Sibiře, který vede z Ruska do Číny a zájem o plyn má v této souvislosti i další světový gigant, a tím je Indie. Je to reakce na sankce EU vůči Rusku a neochotě odebírat ruský plyn směrem z Ruska na západ.

Vitásková to v minulosti komentovala slovy, že ubohá Evropa neví, co činí. Podle ní EU očekávala, že sankcemi, které se vůči Rusku stále dělají, silně oslabí Rusko.

„To moc nevychází, protože když se podíváte na výsledky jejich hospodaření a HDP, tak to nevypadá na to, že bychom je silně oslabili. A to, že nebudou dodávat plyn do Evropy? Už se obrací k tomu, že to bude Asie, a de facto země BRICSu, kde očekávám obrovský nárůst HDP, a kde se ukáže, jakým směrem svět půjde i v moderních technologiích. Takže se obrátili tímto směrem, a celkem jednoduše své nerostné bohatství nebo energetické zdroje vyvezou jiným směrem,“ je si v tomto jistá Alena Vitásková a dodává, že to pak bude obrovský problém pro skomírající ego Evropy.

„Evropské unie, vlastně nejsilnější části světa, hospodářsky jedné z nejsilnějších částí světa, protože to Evropa a Spojené státy byly. Takže budeme skutečně úpadkovou oblastí. Bez energie se nedá existovat.“

„Paní Aleno Vitásková, začal se vžívat názor, že ten, kdo má přímý kontrakt na plyn s Ruskem, je svým způsobem nedůsledný, až amorální. Myslíte si, že Spojené státy jsou amorální, pokud mají přímý kontrakt na dodávku, například LNG z Ruska? Je amorální Německo, Maďarsko, Čína, Indie, když mají přímý kontrakt na ruský plyn? Jak to vnímáte?“ zeptala se ještě moderátorka Martina Kociánová.

„Vnímám to tak, že nejsou amorální, že jenom na prvním místě hájí své zájmy, a zájmy svého národa,“ odpověděla stručně, ale jasně bývalá šéfka Energetického regulačního úřadu.

O tom, zda to měla být narážka na konání vlády Petra Fialy (ODS), která je často kritizována za to, že upřednostňuje cizí zájmy před zájmy vlastních občanů, můžeme jen spekulovat.

[ZDROJ](#)